

Ko je šel Ljubša iz sodnega poslopja od razprave, je izmaknil pod sodiščem kolo in je bil radi tega obsojen 18. julija nepogojno na 1 leto in so ga odvedli pazniki iz sodne dvorane v zapor.

Nehvaležni hlapec. Brezposelni Ivan Vuk je prišel letos januarja k posestniku Jožefu Krajncu v Lancovi vasi in prosil za delo. Dobri gospodar je vzel Vuka za hlapca, a ta mu je izmaknil iz omare izkupiček za vole — tri tisočake in pobegnil. Nehvaležnega hlapca so prijeli in 19. julija je bil v Mariboru obsojen na 14 mesecev strogega zopora.

Samomor mesarja. V Novem mestu se je ustrelil 32letni mesar in krčmar Jožef Pogorevčnik. Vzrok samomora neznan. Pogorevčnik je rodом iz Starega trga pri Slovenjgradcu in je že bil zaposlen svoj čas v Mariboru na Slomškovem trgu kot mesar, na Pobrežju in na Košakih.

*

Slovenska Krajina.

Tišina. V nedeljo 15. t. m. smo imeli pri nas slovesnost nove svete maše, ki jo je daroval Vsemogočnemu g. Alojziju Šoštarec iz Sodišnice. Slavnostni pridigar je bil g. Bějek Janko, kaplan v Črensovcih, ki je v svoji pridigi povdarjal zvišenost duhovniškega stanu, težave in tolažbo v duh. stanu. Ljudi se je zbralo od blizu in daleč zelo veliko. Naši ljudje zelo radi hodijo na nove maše in visoko cenijo ter spoštujejo vsakega novomašnika. — Takoj po novi maši so uprizorili tišinski gasilci lepo igro »Cvetina Borogradska«. Obisk je bil zelo dober in tudi igralci so podali svoje vloge v splošnem dobro. — Tudi fantov se je zbralo ob priliki nove maše veliko. V Žokšovi gostilni na Tišini je bilo tudi nekaj fantov, ki so izvali prepir, pa bi skoraj »gor plačali«. Orožniki so naredili red in menda je bilo tudi fantom dovolj.

Dolnja Bistrica. Veliko se je govorilo letos spomladi o regulaciji Mure. Spisali so skupaj že tudi delavce in trdilo se je, da je denar za regulacijo že na razpolago. Na javnem shodu se je povdarjalo, da se nam ni nič obljubljalo,

redkih živali se podijo ter plavajo samo še tod, druge zopet nastopajo v takih množinah, kakor jih je najti težko v kakem drugem morju na svetu. Morska žival hoče imeti svoj mir in baš v Mehikanskem morju ga ima. To morje je bolj izven prometne črte za potniške, tovarne ter ribiške ladje in radi tega se je zbralo tukaj vse, kar beži pred največjim sovražnikom ter uničevalcem živalstva, pred — človekom. Kapitan je nam slikal iz lastnega doživljanja, kako bomo kmalu lahko videli orjaškega morskega slona, ki je že povsod na svetu iztrebljen, le tukaj se še solnči po samotnem pesku otoka Guadelupe. Mehikanska vlada je namreč strogo prepovedala lov na tega sicer povsem nedolžnega morskega velikana. Srečali bomo morskega hudiča, čolnom ter lesenim jadrnicam silno nevarno ribo žagarico, velikanske morske želve, kite itd.

G. kapitan nas je znal tolikanj navdušiti za pomorsko redko živalstvo, da smo kar koprneli radovednosti, kedaj in kje bomo srečali te iz drugih morij baš semkaj pribegle velikane.

Zgodaj zjutraj me je poklical na krov pred solničnim vzhodom naš fotograf Bill. Pokazal je

Romarjem na Brezje.

Legitimacije smo razposlali. Ako jih bi kdo ne dobil, naj piše v akoi po nje. Prijave so zaključene in prosimo, da ne pošljate ljudi na vlak, ki niso prijavljeni, ker bodo plačali dvojno kazen. Legitimacije ne pozabite doma, na odhodni postaji jo dajte žigosati. Na Brezjah bomo na njo potrdili, da ste bili res jori. Glede otrok smo že pojasnili: do 4 let so povsem prosti, nad štiri plačajo kot vsak odrasli. Vsa druga navodila dobite v vlaku. Pripravljalni odbor.

temveč spravilo, pa žal ne vidimo nikjer nič, kar bi nam kdo spravil. Mura teče svojo pot in dela kmetom škodo, vse govorice o regulaciji so pa utihnile. Kaj je vzrok, da se Mura še vedno ne regulira?

Grensovc. Zadnjič smo poročali, da je dobil »Slovenski gospodar« v naši fari 10 novih naročnikov, danes vam pa sporočamo, da smo dobili v tem mesecu že 51 novih naročnikov

Zarje mladinskega gibanja.

Franjo Tanjšek, št. Andraž pri Velenju.

Po slovenski zemlji se v Krista in Božje Matere imenu družijo osamljena srca, da postanejo cor unum et anima una — eno srce in ena duša. Iz razbitih kamenčkov se gradi veličasten hram krščanske organizacije, dom večne prosvete. Na njegovem slemenu pa blesti križna roža iz listov združenega slovenskega katoliškega ljudstva. Tak hram ni delo enega dne, ne enega rodu. Doba narodovega življenja je delavnik njegovih gradivcev. Marsikomu

z roko proti levi na zameglene obrise otoka, ki se je dvigal 1300 m nad morsko gladino. Še le proti poldne smo pripluli tako blizu, da smo začeli križariti krog severnega rta otoka. Pripeljali smo se pred samotni otok Guadelupe, katerega so si izbrali morski sloni za svoje poslednje pribežališče. Jahta je zmanjšala brzino, da bi ne zadela ob kako skalo, ob katerih so se odbijali valovi ter vprizarjali na vseh koncih ter krajih mično prikazen mavrice v najbolj solničnem opoldnevu. Bližali smo se bolj peščeni obali. Skozi daljnoglede smo napenjali oči s krova. Zagledali smo na pesku par ogromnih črnih mas, ki so se mirno solnčile ter predajale počitku, ne meneč se za prihod radovednežev.

Radi plitvine morja je morala ladja spustiti sidro dalje proč od otoka. Spustili so z jahte čoln na jadra. Prav vsi raziskovalci smo se odločili, da se popeljejo v čolnu na otok in si ogledamo od blizu živalsko redkost — morskega slona, ki živočari tukaj v zadnjih preostankih nekoč po vseh toplejših morjih razširjenega mogočnega živalskega plemena.

Pristanek z čolnu nam je uspel brez vsah

za »Slovenskega gospodarja«, in sicer v Črensovcih 16, v Gornji Bistrici 16, v Sr. Bistrici 13, v Dol. Bistrici 4, v Trnju 1 in v Žižkih 1. Novoročniki se še vedno oglašajo. V naši fari ima sedaj »Slovenski gospodar« 85 naročnikov. K novemu letu bomo visoko prekoračili številko 100. Tako velikega uspeha nihče ni pričakoval. Hvala lepa vsem naročnikom!

Žižki. Gasilski svetek 15. t. m. so svetili tudi naši gasilci. Pa je bilo menda malo gasilskih čet širom dravske banovine, ki bi obhajale svoj svetek tako, kot so ga naši gasilci, ki so pristopili v krogih k skupnemu svetemu obhajilu. Posnemanja vredno!

Sobota. V sredo 18. t. m. je imelo »Slov. kat. akad. društvo Zavednost v Prekmurju« v Soboti izredni občni zbor. Vreme je bilo slabo, zato obisk ni bil polnoštevilen. Razpravljala se je o podpornem odseku, o težavah naših studentov, o »Prekmurškem akad. klubu« itd. Izvolil se je nov odbor. Želimo, da bi se mogli vsi sklepi tudi uresničiti.

Kogojina. V nedeljo 29. julija bo pri nas pe novo sveto mašo g. Jožef Berden, pridigar mu bo stric Berden Andrej, župnik v Martjan- cih.

pade sredi dela iz rok težko kladivo, ki z njim kleše mramorne sklade, skali se oko, preden zagleda dovršeno svodovje. A blagor mu, kdor v zvesti dnini ogladi le en kamenček, pridene le zrnček skupnemu domu.

Te pomembne besede, ki jih je govoril naš nepozabni dr. Janez Ev. Krek dne 15. septembra l. 1904. na vseslovenskem mladinskem shodu na Brezjah, nam jasno pričajo o velikem delu, ki ga je vršila takratna mladina. Leto prej pa so se že vršili enaki mladinski shodi na Ptujski gori, pri Sv. Trojici v Slov. goricah in v Petrovčah. To je bilo veličastno mladinsko gibanje, kojega sadovi ostanejo trajni. Da je bil zlomljen silen pritisk nemštva, ki je bilo vztrajno na delu, da zasužnji celokupni naš narod, da za vedno zatre njegove šege, navade in jezik, se imamo zahvaliti edino takratni mladini in njenim voditeljem. Kdor prebira teda-

ne plesal. V starosti 20 let sem posedal premoženje 754.25 dolarjev. Umrl mi je stric, s katerim si nisva bila dobra in mi je zapustil 3 milijone v železniških delnicah. Posnemajte me, gospodje!

==

Čudovita puška.

Raziskovalnemu zavodu v Kanadi je uspelo, da je znašel puško, koje krogle prekašajo glede učinka vse tozadnevne dosedanje iznajdbe. Krogla poseda aluminijasto kapico, predre vsak jekleni oklep in celo takega, ob katerem so se dosedajni izstrelki komaj neznatno osmeknili. Vojak-pesec, ki bo oborožen s čudovito kanadsko puško, bo lahko onemogočil prediranje oklop-

nje letnike mladinskih listov, vidi, kako ogromno je bilo delo, ki ga je mladina tedaj vršila. Takrat so mladeniči tekmovali med seboj v delu; cincarjev in nergačev niso poznali. Njihovo geslo je bilo: Na slovenski zemlji naj gospodarijo Slovenci; na svoji zemlji ne trpimo tujcev, še najmanj pa nemškutarjev!

Nastopila pa so leta grozote, ki tudi takratnemu živahnemu mladinskemu gibanju niso prizanesla. Večina najboljših slovenskih sinov je morala na bojišča, od katerih je premnogo našlo tamkaj svoj grob. Pretežna večina poprej neumorno delujočih društev in organizacij je utihnila in zaspala.

Vsakega gorja pa mora biti enkrat konec in tako je bilo tudi svetovne vojne. Znašli smo se v svobodni narodni državi. Zopet smo svobodno zadihali, zopet so se polagoma začele vzbujati naše mladinske organizacije. Njim na čelo pa se je postavil rod, ki je bil preizkušen v trpljenju in strahotah štiriletne vojne. Vendar pa je minilo še skoro deset let, da se je naše mladinsko gibanje povzpelo do predvojne živahnosti.

Nastopila pa je nova doba in ž njeno nove naloge. Kjer ni prosvetnih društev, so se fantje združili v delovne skupine pod praporom Katoliške akcije. Z vsem mladinskim ognjem se udeležujejo na polju splošne ljudske prosvete. Pri tem delu jih vodijo vzgledi njihovih predvojnih prednikov ter njih voditeljev. Osamosvojitve od tujstva ter narodna in državna svoboda je bil cilj, za katerega je delala mladina v preteklosti; vsestranska duševna in telesna izobrazba ter gospodarska okrepitev pa je cilj, za čigar doseg bo delala v bodočnosti.

*

Nov in prvi dom Kat. akcije. Župnija Stari trg pri Slovenjgradu in obenem tudi vsa ta dekanija je v nedeljo, dne 15. julija t. l. proslavila pomemben dogodek, o katerem čitimo

potrebo, da napišem nekaj vrstic o tem dogodku, ter ga tako predočim naši širši katoliški javnosti. Blagoslovitev novega doma Kat. akcije. Otvorjen je ponos staroteške župnije in cele dekanije. Želimo, da bi bil ta dom res pravo zatočišče vseh dobrih katoliških župljanov, naj bo izbirališče in vrelec prave krščanske izobrazbe in omike tudi vsej dekaniji, bodisi v prosvetnem, duševnem, moralnem in gospodarskem smislu. Vi vsi, ki hočete biti dobri katoličani, pa se v zahvalo našemu graditelju odzovimo hvaležne, da nam je dal pripraviti tak dom s tem, da bomo vedno in ob vsaki priliki napolnili dvorano do zadnjega kotička, ter mu tudi z dejanji pomagali pri njegovem trudapolnem ter požrtvovalnem delu. Bog pa naj blagoslovi ves njegov trud in delo, da bi mnogo uspeha imelo! Bog živi!

Laporje. Naša fara priredi 5. avg. ob treh popoldne na prostem ob cerkvi in kaplaniji veličastno ljudsko igro »Izgubljeni sine«. Za njo vlada ogromno zanimanje daleč naokoli in javilo jih je svoj prihod že zelo veliko, posebno iz bolj oddaljenih krajev. Igralo jih bo preko 60, med njimi jezdec v narodnih nošah s fanfarami, godci, vozovi, oficirji, študentje itd. Vsa prireditev se bo sproti filmala, pa ne samo igralci, ampak tudi vse zbrano gledajoče občinstvo. Igra se bo slovesno končala v cerkvi z zvonjenjem in orgljami, kamor gremo h koncu vsi med petjem zahvalne pesmi. Ves nastop pripravlja g. bogoslovec Petančič.

Solčava. V prosvetnem oziru ne spimo. Sedaj v poletju seveda počiva prosvetno delo, zato smo se pa bolj živo gibal pozimi. Na Božič je priredilo prosvetno društvo igro »Pri kapelici« in otroško »Pred jaslicami«, ki sta bili podani v splošno zadovoljstvo občinstva, ki je napolnilo dvorano. Obe igri sta bili po-

novljeni ob prav lepi udeležbi na praznik Sv. Treh Kraljev. Cerkevni pevski zbor je nastopil v predpustnem času s spevoigro »Srce in denar«. Vsi pevci so ob lepi udeležbi občinstva prav častno rešili svojo nalogo. Prvo nedeljo v maju so Prosvetno društvo, Dekliška Mar. družba in cerkevni pevski zbor priredili Materinski dan. Spored je bil lep in bogat. Mnogi so bili ganjeni do solz. Udeležba pa je bila tolika kakor še nikdar. Vse po hodniku so stali ljudje. Da je spored občinstvu res ugajal, je najlepši dokaz, da se ljudje po končanem sporedu niso hoteli raziti. Še in še so zahtevali.

Zalec. Katoliška mladina žalske župnije priredi tudi letos v nedeljo, dne 29. t. m. svoje izletniško romanje na priljubljeno Uršlogoro pri Slovenjgradu. Odhod ob 10. uri z vlakom do Šoštanja, od tam peš. Zvečer ob večni luči večernice, prilika za sv. zakramente, drugo jutro sv. maša po namenu zletnikov. Vabimo vse svoje prijatelje in somišljenike, da se nam pridružijo.

Št. Jurij ob juž. žel. Med našo katoliško mladino se je začelo razvijati bujnejše versko življenje, odkar se je pred kratkim ustanovila fantovska kongregacija in se je ob priliki prihoda naših novomašnikov z izvrstnim uspehom priredila verska igra »Stehernika«. Kakor se čuje, hočejo naši igralci igro ponoviti. Veliko zanimanje vlada tudi za nameravan zlet na Uršlogoro pri Slovenjgradu, ki ga priredi naša mladina v nedeljo, dne 29. t. m. Z jutranjim vlakom odhod v Petrovče, kjer bo sv. maša; ob 10. uri z vlakom proti Šoštanju, kjer jo mahnejo peš. Zvečer bodo večernice in drugo jutro sv. maša. Vabimo vse naše prijatelje, da se nam pridružite, ker obeta biti zlet zelo prijeten. Naši dobri djaki so nam obljubili na zletu prijetno zabavo. Torej na svideenje!

Št. Peter pri Mariboru. V nedeljo 15. t. m. je daroval pri nas novo mašo g. p. Gabriel Škof. Bil je to lep dan za vso župnijo. Novomašnik je doma iz skromne delavske družine.

Pa so mu Šentpeterčani pripravili prav lepo primicijo, da bo ostala v spominu njemu in nam. Slavnostni govornik mu je bil stolni prošt dr. Maks Vraber. Drugo sv. mašo pa je opravil v kapelici Matere božje na Metavskem hribu, katero sta za to priliko dala popolnoma prenoviti posestnika Krepek Anton in Marija. Vsled neugodnega vremena je bila kapelica blagoslovljena mesto v nedeljo popoldne v

nemu avtomobilu in tanku. Početna hitrost krogle znaša 2000 m na sekundo, kar znači trikratno brzino dosedanje navadne krogle iz puške.

==

80letnica železnice preko Semmeringa v Avstriji.

Leta 1848 so pričeli graditi železnico preko Semmeringa, kojega sedla so visoka 980 m, kar je pomenilo za tedanje čase nekaj izrednega. Po preteku 6 let 22. junija 1854 je bila semmerinška železnica predana prometu. Omenjena zveza je stala 22½ milijona staroavstrijskih gl. Njen največji vzpon znaša 1:40. Njena najvišja točka je 897 m, semmerinški predor je dolg 1430 m, pre-

težkoč. Previdno smo se plazili preko skal proti onemu delu obali, kjer so se solnčili sloni. Že prvi pogled na dvanajstorico nam je povedal, da gledamo res nekaj predpotopno velikega. Vsak slon je meril od nosa do konca repa 3 do 5½ m. Počivali so na pesku vsi v istem položaju in po 30 korakov eden od drugega.

Če smo hoteli filmati mirno počivajočo družbo orjakov, smo jih morali razgibati na kak način. Metali smo po uravnavi filmskega aparata kamenčke v zaspance. Ogromne lenobe se niti zmenile niso za zadetke. Le nekako grgranje je bilo čuti iz njihovih globokih trebušnih votlin.

Bližali smo se živalim od zadaj in jih skušali zbuditi iz spanja z debelejšim kamenjem. Vsi smo prasnili nazaj, ko je eden odprl žrelo, ki je bilo dovolj prostorno, da odgrizne z enim stisom človeško glavo. Slon se je postavil na prvi plavuti, začel tolči s ploskastim repom in je gledal jezno na nepričakovane motilce miru.

G. John Stackleton je kot izurjen Amerikanelec zavihtel laso, ki je svišnil po zraku in se zadržnil slonu krog vratu. Vsi smo nategnili dolgo ter močno vrv, da bi zadržali besno grgrajočo

žival in spravili nekoliko življenja v film: »Borba z morskimi sloni«. Naša skupna moč je zalegla toliko, kakor bi hotel eden človek z rokami zaustaviti navzdol se valečo veliko skalo. Pesek nam je zdrčal izpod nog, ko se je v laso ujeti slon obrnil in nas je položil vse z eno kretnjo po tleh. Nameril je glavo proti morju, začel je tolči z repom po pesku, upiraje se na prvi plavuti in siliti proti valovom. Pobrli smo se z vso naglico, hitro zagrabili za vrv, da bi jo omotali krog kake skale in bi vsaj na ta način nekoliko zadržali dobrosrčnega goljata.

Vsi naši naporji so bili zaman. Slon je nategnil krog skale omotani motvoz, ga odtrgal liki sukanec in izginil v penečem valovju. Kmalu po potopljenju se je zopet prikazal, se ozrl proti nam, odprl žrelo, posmehljivo zarenčal in je pričel briti norce iz nas slabotincev.

Med tem, ko smo imeli opravka z enim slonom, se je predramila tudi ostala družina. Zapustivši begunca in ozrši se po drugih, smo zapazili, kako so čakali na nas, podpirajoč se s sprednjimi plavuti in bili visoki najmanj 2½ m. Enajst razdraženih orjakov v nevarno zravna-